ଲାଲୁ ମାନଝି ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ବନାମ

ଝାଡ଼ଖଣ୍ଡ ରାଜ୍ୟ

ଜାନୁଆରୀ 7, 2003

[ଆର୍. ସି. ଲାହୋଟୀ ଏବଂ ବ୍ରିଜେଶ କୁମାର, ନ୍ୟାୟାଧୀଶଦ୍ୱୟ]

ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା, 1860- ଧାରା 147 ଏବଂ 302/149 - ହତ୍ୟା - ଅଭିଯୋଜନ — ଏକମାତ୍ର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ - ବିଚାର ସମୟରେ ତାଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟରେ ଉନ୍ନତି - ଡାକ୍ତରୀ ପ୍ରମାଣ ଦ୍ୱାରା ସମର୍ଥନ ନହେବା - ତଦନ୍ତରେ ତ୍ରୁଟି ବିଚ୍ୟୁତି - ଅଧସ୍ତନ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦୋଷ ସାବ୍ୟସ୍ତୀକରଣ — ଅପିଲ୍‌ରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା ଯେ - ଉପଲବ୍ଧ ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରମାଣ ଆଧାରରେ ଦୋଷ ସାବ୍ୟସ୍ତୀକରଣ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ନୁହେଁ ।

ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1973 - ଧାରା 313- ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବୟାନ - ରେକର୍ଡ କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଭୂମିକା - ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା ଯେ, ନିଜ ବିରୋଧରେ ଆସିଥିବା ପାରିପାର୍ଶ୍ୱିକ ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରମାଣକୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଦେବା ପାଇଁ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପାଇଁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅଟେ - ଏଭଳି ସୁଯୋଗ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷର ସାକ୍ଷ୍ୟ ଉପରେ ଭରସା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଅପରାଧିକ ବିଚାର :

ଏକମାତ୍ର ସାକ୍ଷୀ - ବିଶ୍ୱସନୀୟତା ଉପରେ- ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା ଯେ, ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକମାତ୍ର ସାକ୍ଷୀ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ନୁହନ୍ତି କିମ୍ବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଅବିଶ୍ୱାସନୀୟ ମଧ୍ୟ ନୁହନ୍ତି, ସେଭଳି ସ୍ଥିତିରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କିମ୍ବା ପାରିପାର୍ଶ୍ୱିକ ବିଶ୍ୱସନୀୟ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ମୁଖ୍ୟ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ସମର୍ଥନ ଆବଶ୍ୟକ - ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରମାଣ - ସମର୍ଥନ ।

ଅପିଲ୍‌କାରୀଙ୍କ ସମେତ 10 ଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ 9 ଜଣ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା 149 ସହିତ ପଠିତ ଧାରା 148 ଏବଂ 302 ଅନୁଯାୟୀ ହୋଇଥିବା ଅପରାଧ ପାଇଁ

ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା । ଅଭିଯୋଜନ ମାମଲା ଏହା ଥିଲା ଯେ, ଯେତେବେଳେ **PW 9** ଏବଂ ତାଙ୍କ ବଡ଼ ଭାଇ କ୍ଷେତ ହଳ କରୁଥିଲେ, ସେହି ସମୟରେ ସମସ୍ତ **10** ଜଣ ଅଭିଯୁକ୍ତ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ସେମାନଙ୍କୁ ଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲେ । **PW 9** ନିଜ ଜୀବନ ବଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ ମାଗି ଚିତ୍କାର କରି ସେଠାରୁ ଦୌଡ଼ି ପଳାଇଥିଲେ, କିନ୍ତୁ କେହି ସେମାନଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବାକୁ ଆସିଲେ ନାହିଁ । କିଛି ସମୟ ପରେ ସେ ଯେତେବେଳେ ଘଟଣାସ୍ଥଳରେ ପହଞ୍ଚିଲେ, ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ଭାଇକୁ ମୃତ ଅବସ୍ଥାରେ ଦେଖିଥିଲେ । ବିଚାର ସମୟରେ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ **PW9** ଦେଇଥିବା ସାକ୍ଷ୍ୟ, ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୂର୍ବରୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଥମ ସୂଚନା ବିବରଣୀ ବୟାନ ଏବଂ ପୋଲିସ ନିକଟରେ ଦେଇଥିବା ବୟାନଠାରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ ଥିଲା । **PW9** ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ ଯେ, ସେ ଏବଂ ମୃତକ ଯେଉଁ ଜମି ହଳ କରୁଥିଲେ, ସେହି ଜମିକୁ ନେଇ ସେମାନଙ୍କର ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କ ସହ ବିବାଦ ଥିଲା । ସେ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା **145** କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ଏକ ଆଦେଶନାମା ଦାଖଲ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ସେହି ବିବାଦୀୟ ସମ୍ପତ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ଦଖଲରେ ଥିବା ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲା। ଏହା ବଦଳରେ, ତାଙ୍କ ପ୍ରତି-ଜେରା ସମୟରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ, ସେହି ଆଦେଶଟି ଏକ-ପକ୍ଷୀୟ ଭାବେ ପାରିତ ହୋଇଥିଲା, କାରଣ ସେହି ଘଟଣା ସମ୍ପର୍କରେ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନେ ସେତେବେଳେ ଜେଲ୍‌ରେ ଥିଲେ । ସେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ, ସେହି ଜମି ଉପରେ ସେମାନଙ୍କର ଦଖଲ କିମ୍ବା ଦଖଲ ଅଧିକାରର ଯୋଗ୍ୟତା ପ୍ରମାଣିତ କରୁଥିବା ଭଳି କୌଣସି ଦସ୍ତାବିଜ ଦାଖଲ କରିବା ସ୍ଥିତିରେ ସେ ନାହାନ୍ତି ।

ତଦନ୍ତ ସମୟରେ, ଘଟଣାସ୍ଥଳର ନକ୍ସା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇନଥିଲା; ରକ୍ତ ଭିଜା ମାଟିର ନମୁନା ରାସାୟନିକ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ପଠାଯାଇନଥିଲା, ଅପରାଧରେ ବ୍ୟବହୃତ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଜବତ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇନଥିଲା; ସ୍ଥାନୀୟ ଅଞ୍ଚଳର କୌଣସି ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ଜେରା କରାଯାଇନଥିଲା । ଗ୍ରାମର ପଟୱାରୀ ଏବଂ ଚୌକିଦାରଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଜେରା କରାଯାଇନଥିଲା । ବିଚାର ସମୟରେ, ଧାରା **313** ଅଧୀନରେ ଥିବା ବୟାନକୁ ସଂକ୍ଷେପରେ **5**ଟି ପ୍ରଶ୍ନରେ ସୀମିତ କରାଯାଇଥିଲା ।

ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ **1** ରୁ **4** ଏବଂ **9**ଙ୍କୁ ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ ସଂହିତାର ଧାରା **148** ଏବଂ **302/149** ଅଧୀନରେ ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତ **5** ରୁ **8**କୁ ଧାରା **147**ଅଧୀନରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇଥିଲା । **ତେଣୁ** ଏହି ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଲେ ଯେ :**1. 1.**"ସାକ୍ଷ୍ୟ ଆଇନ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ତଥ୍ୟର ପ୍ରମାଣ ପାଇଁ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟକ ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ଜମାନବନ୍ଦି କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ତଥାପି ଜଣେ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ବୟାନର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାବେଳେ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ମୌଖିକ ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ତିନୋଟି ଶ୍ରେଣୀରେ ବର୍ଗୀକୃତ କରିପାରିବେ, ଯଥା- **(i)** ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ୱସନୀୟ, **(ii)** ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବିଶ୍ୱସନୀୟ ଏବଂ **(iii)** ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ କି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ମଧ୍ୟ ନୁହେଁ । ପ୍ରଥମ ଦୁଇଟି ବର୍ଗରେ ଜଣେ ମାତ୍ର ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ବୟାନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାରେ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ନଥାଇପାରେ । କିନ୍ତୁ ତୃତୀୟ ବର୍ଗର ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ ହିଁ ଅସୁବିଧା ଦେଖାଦେଇଥାଏ । ଜଣେ ମାତ୍ର ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ବୟାନ ଆଧାରରେ କୌଣସି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପୂର୍ବରୁ, ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସତର୍କ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କିମ୍ବା ପରିପାର୍ଶ୍ୱିକ ପରିସ୍ଥିତି ଜନିତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ମୁଖ୍ୟ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ସମର୍ଥନ ଖୋଜିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଭାଦିଭେଲୁ ଥେଭାନ ଇତ୍ୟାଦି ବନାମ ମାଦ୍ରାସ ରାଜ୍ୟ, ***ଏ. ଆଇ. ଆର.*** **(1957)** ଏସ. ସି. **614,** ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।**[7- D-F]**

1. 2.ନ୍ୟାୟାଳୟ **PW9**ଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଉପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭରସା କରିପାରିବେ ନାହିଁ କିମ୍ବା ତାହାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିପାରିବେ ନାହିଁ କାରଣ ଏହାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ କିମ୍ବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ବିଲ ଚାଷ କରୁଥିବା ସମୟରେ ସେ ତାଙ୍କ ଭାଇଙ୍କ ସହିତ ସେଠାରେ ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବେ ଉପସ୍ଥିତ ଥାଇପାରନ୍ତି । ତେବେ, ଘଟଣାର ପ୍ରଥମ ସୂଚନା ରିପୋର୍ଟ ଦାଖଲ ହେବା ସମୟର ବୟାନ ତୁଳନାରେ ବିଚାର ସମୟରେ ତାଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟରେ ବହୁତ କିଛି ବଦଳାଯାଇଥିବା ବା ଅତିରଞ୍ଜିତ କରାଯାଇଥିବା ପରି ମନେହୁଏ । ମୃତକଙ୍କ ଉପରେ ହୋଇଥିବା ଆକ୍ରମଣ ସମ୍ପର୍କରେ ସେ ତାଙ୍କ ବୟାନରେ ଏତେ ଅଦରକାରୀ ତଥ୍ୟ ଭରି ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ, ମିଥ୍ୟା ଓ ଅତିରଞ୍ଜନର ସେହି ବିରାଟ ସ୍ତୂପ ଭିତରୁ ସତ୍ୟତାର ଆଂଶିକ ଭାଗକୁ ଅଲଗା କରିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ କଷ୍ଟକର, ପ୍ରାୟ ଅସମ୍ଭବ ହୋଇଯାଏ ।**[7- G; 8- C]**

2. ଏହି ମାମଲାରେ ତଦନ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅତ୍ୟନ୍ତ ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଛି । ତଦନ୍ତକାରୀ ଅଧିକାରୀ ଘଟଣାସ୍ଥଳର କୌଣସି ନକ୍ସା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିନଥିଲେ । ରାସାୟନିକ ପରୀକ୍ଷଣ ପାଇଁ ରକ୍ତ ଭିଜା ମାଟିର ନମୁନା ପଠାଯାଇ ନଥିଲା । ଅପରାଧରେ ବ୍ୟବହୃତ କୌଣସି ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଜବତ କିମ୍ବା ଉଦ୍ଧାର କରିବା

ପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରୟାସ କରାଯାଇଥିବା ପରି ମନେହୁଏ ନାହିଁ । ଘଟଣା ସମୟରେ ଘଟଣାସ୍ଥଳ ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥାଇପାରୁଥିବା ସ୍ଥାନୀୟ ଅଞ୍ଚଳର କୌଣସି ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ପଚରାଉଚରା କରାଯାଇ ନାହିଁ । ସେତେବେଳେ ଚାଷ ସମୟ ଥିଲା ଏବଂ ନିକଟସ୍ଥ ଜମିରେ ବିଲ ଚାଷ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥିବା କୃଷକ କିମ୍ବା ଶ୍ରମିକମାନେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବେ, ଯେଉଁମାନେ କି ବିବାଦୀୟ ଜମି ଉପରେ କାହାର ଅଧିକାର ଥିଲା ଏବଂ ତାହାର ସ୍ୱରୂପ କଣ ଥିଲା, ସେହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦେଇପାରିଥାନ୍ତେ । ଗ୍ରାମର ପଟୱାରୀ ଏବଂ ଚୌକିଦାର ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସାକ୍ଷୀ ହୋଇପାରିଥାନ୍ତେ । ସେମାନଙ୍କୁ ପଚରାଉଚରା କରିବା ଏବଂ ରାଜସ୍ୱ କାଗଜପତ୍ରରୁ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଏହା ଜଣାପଡ଼ିଥାନ୍ତା ଯେ ଘଟଣା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରକୃତରେ ସେହି ଜମି କାହାର ଦଖଲରେ ଥିଲା । ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବେ କେବଳ ସନ୍ଦେହ ଏବଂ ଅନୁମାନ ଭିତରେ ରହିଯାଇଛନ୍ତି ଯେ, ଜମିଟି ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷଙ୍କ ଦଖଲରେ ଥିଲା ଯାହାକୁ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନେ ବେଆଇନ ଭାବେ ଅବରୋଧ କରିଥିଲେ, କିମ୍ବା ଜମିଟି ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କ ଦଖଲରେ ଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ମୃତକ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଭାଇ **PW 9** ଜବରଦସ୍ତି ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ଜବରଦସ୍ତି ପ୍ରବେଶର ପ୍ରୟାସକୁ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିହତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇଥିଲା ।**[8- D-G]**

3. ଘଟଣାର ମୂଳ ଉତ୍ପତ୍ତି ଜଣା ପଡ଼ିନାହିଁ । ଘଟଣାର ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ବିବାଦୀୟ ଜମି ଉପରେ ପ୍ରକୃତରେ କାହାର ଦଖଲ ଥିଲା, ସେହି ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶ୍ନର ସମାଧାନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ସେହି ସମ୍ପର୍କରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନିଷ୍କର୍ଷରେ ପହଞ୍ଚି ହେବନାହିଁ । ଏକମାତ୍ର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଘଟଣାର ବିବରଣୀ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅତିରଞ୍ଜିତ ଏବଂ ମେଡିକାଲ୍ ପ୍ରମାଣ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ସମର୍ଥିତ ନୁହେଁ; କାରଣ ସେ ମୃତକଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଶତ୍ରୁତା ମନୋଭାବ ରଖୁଥିବା ଜଣେ ସ୍ୱାର୍ଥ ସମ୍ବଳିତ ସାକ୍ଷୀ । ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଘଟଣାର ବିବରଣୀ, ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଥମ ସୂଚନା ରିପୋର୍ଟରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଥିବା ବୟାନ ଠାରୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଭିନ୍ନ ବା ପୃଥକ ଅଟେ । ତେଣୁ, ସମସ୍ତ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ କେବଳ **PW9**ଙ୍କ ଏକମାତ୍ର ସାକ୍ଷ୍ୟ ଉପରେ ଭରସା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।**[8- H; 9-A-B]**

4. ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯେଉଁ ଢଙ୍ଗରେ **Cr.P.C.**ର ଧାରା **313** ଅଧୀନରେ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କ ବୟାନ ରେକର୍ଡ କରିଛନ୍ତି, ତାହା ଆଦୌ ସନ୍ତୋଷଜନକ ନୁହେଁ। ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସାକ୍ଷ୍ୟରେ ଆସିଥିବା ଯେକୌଣସି ପରିସ୍ଥିତି ବା ତଥ୍ୟକୁ ସେମାନେ ନିଜେ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବା

ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କୁ ପଚରାଉଚରା କରିବା ନିମ୍ନ ଅଦାଲତଙ୍କ ପାଇଁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅଟେ । ଯଦି ଏହିପରି ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରାନଯାଏ, ତେବେ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରସିକ୍ୟୁସନ ସାକ୍ଷ୍ୟରେ ଥିବା ସେହି ସବୁ ଦୋଷାରୋପକାରୀ ପ୍ରମାଣ ଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଭରସା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।[9- C- D]

5. ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରମାଣର ସ୍ଥିତି, ବିଶେଷ କରି ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷର ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରମାଣ ଏବଂ ତଦନ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଥିବା ତ୍ରୁଟିଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାରକୁ ନେଲେ, ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆସିଥିବା ଅଭିଯୋଗ ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇ ପାରି ନଥାନ୍ତା । ତେଣୁ, ଅଭିଯୁକ୍ତ-ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଗଠିତ ସମସ୍ତ ଅଭିଯୋଗରୁ ଦୋଷମୁକ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି ।[9- E- F]

ଅପରାଧିକ ଅପିଲୀୟ ଅଧିକରିତା :ଅପରାଧିକ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 15/2002 ।

ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ 19. 8. 1996 ତାରିଖର ଅପରାଧିକ ଅପିଲ୍ ସଂଖ୍ୟା 45/1991 (R)ର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଏହି ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଶ୍ରୀମତୀ ରେବତୀ ରାଘବନ (ଏ. ସି.), ସୁଶ୍ରୀ ଶ୍ୱେତା ଗର୍ଗ ଏବଂ ରାକେଶ ଗର୍ଗ ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ଗୋପାଳ ପ୍ରସାଦ ଏବଂ ଏସ୍. କେ. ସିଂ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଆର. ସି. ଲହୋଟି, ଦଶ ଜଣ ଅଭିଯୁକ୍ତ, ଯଥା - ଚୁନ୍ନୁ (A-1), ଲଲ୍ଲୁ (A-2), ଟୋରୋ (A-3), ଗୁରୁଆ (A-4), ସୁରଜୁ (A-5), ସୋମବାରୀ (A-6), ଲକ୍ଷୀ (A-7), କାପ୍ରା (A-8), ଚୋରେ (A-9) ଏବଂ ସୁକୁ (A-10) ସୁଫଳ ହାଁସଦାଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବାର ସାଧାରଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖି ମାରାତ୍ମକ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ରରେ ସଜ୍ଜିତ ଏକ ବେଆଇନ ଜନସମାବେଶର ସଦସ୍ୟ ହୋଇଥିବାରୁ ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ ସଂହିତାର ଧାରା 148 ଏବଂ 302 ସହ ପଠିତ ଧାରା 149 ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୋଗର ବିଚାରର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିଲେ । ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ପାଞ୍ଚ ଜଣ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଯଥା - A-1 ରୁ A-4 ଏବଂ A-9 ଙ୍କ ବିରୋଧରେ IPCର ଧାରା 148 ଏବଂ 302/149 ଅଧୀନରେ ଥିବା ଅଭିଯୋଗ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଥିବା ଦର୍ଶାଇଥିଲେ। ଅଭିଯୁକ୍ତ ସଂଖ୍ୟା 5 ରୁ 8 ଙ୍କ ବିରୋଧରେ, ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ କେବଳ IPCର ଧାରା 147 ଅଧୀନରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ନିରାପଦ

ବିବେଚନା କରିଥିଲେ । ଧାରା 302/149 ଅଧୀନରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯାଇଥିଲା । IPCର ଧାରା 148 ଅଧୀନରେ ଏକ ବର୍ଷର ସଶ୍ରମ କାରାଦଣ୍ଡ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଉଭୟ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଏକ ସଙ୍ଗେ ଚାଲିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଅଭିଯୁକ୍ତ ସଂଖ୍ୟା 5 ରୁ 8, ଯେଉଁମାନେ କି ସମସ୍ତେ ମହିଳା, ସେମାନଙ୍କୁ ଅପରାଧୀ ନିଷେଧ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ଅନୁଯାୟୀ ଭର୍ତ୍ସନା ସହ ତାଗିଦ୍ କରି ମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

1989 ମସିହା ଜୁନ୍ 19 ତାରିଖର ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ, ସୁକୁ ମାଝୀଙ୍କ ବିଚାର ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ପୃଥକ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ନଅ ଜଣ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କର ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା । ସମସ୍ତ ଅଭିଯୁକ୍ତ, ମୃତକ, ଅଭିଯୋଗକାରୀ ଏବଂ ସାକ୍ଷୀମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ମାଝୀ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ଆଦିବାସୀ ।

21. 06. 1987 ଦିପହର 2. 00 ଟାରେ ଯାଦୁଗୋଡ଼ା ଥାନାରେ ମନ୍ନୁ PW-9ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାୟର ହୋଇଥିବା FIR ଅନୁଯାୟୀ, ମନ୍ନୁ (PW-9) ଏବଂ ତାଙ୍କ ବଡ଼ ଭାଇ ସୁଫଳ ହାଁସଦା ସକାଳ ପ୍ରାୟ 6.00 ଟାରେ 'ମୁରାବିଲ୍' ନାମକ ବିଲ ଚାଷ କରିବାକୁ ଯାଇଥିଲେ। ସେମାନେ ବିଲ ଚାଷ କରୁଥିବା ସମୟରେ ସମସ୍ତ ଅଭିଯୁକ୍ତ ସେଠାକୁ ଆସି ସେମାନଙ୍କୁ ଚାରିପଟୁ ଘେରି ଯାଇଥିଲେ। ଅଭିଯୁକ୍ତମାନେ ଧନୁ-ତୀର, ଲାଠି ଏବଂ ଟାଙ୍ଗିଆ ଭଳି ମାରାତ୍ମକ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ରରେ ସଜ୍ଜିତ ଥିଲେ । ଅଭିଯୁକ୍ତ ସଂଖ୍ୟା 1,2 ଏବଂ 9 ମୃତକଙ୍କୁ ଟାଙ୍ଗିଆରେ ଆଘାତ କରିଥିଲେ, ଯାହା ଫଳରେ ସେ ତଳେ ପଡ଼ିଯାଇଥିଲେ । ମନ୍ନୁ ଏହି ଘଟଣା ଦେଖି, ପାଟିତୁଣ୍ଡ କରି ନିଜ ଜୀବନ ବଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ସେଠାରୁ ଦୌଡ଼ି ପଳାଇଥିଲେ, କିନ୍ତୁ କେହି ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିନଥିଲେ । ସମସ୍ତ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଘଟଣାସ୍ଥଳ ଛାଡ଼ି ରାଜଦୋହା ଗ୍ରାମ ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଯାଇଥିଲେ। ପ୍ରାୟ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ସମୟରେ ସାକ୍ଷୀ ମନ୍ନୁ ଘଟଣାସ୍ଥଳକୁ ଫେରି ଦେଖିଲେ ଯେ ତାଙ୍କ ଭାଇ ସୁଫଳ ହାଁସଦାଙ୍କର ସେତେବେଳକୁ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇସାରିଥିଲା। ପରିବାର ଲୋକେ ସେଠାରେ ଏକାଠି ହୋଇଥିଲେ। ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ପୋଲିସ ଘଟଣାସ୍ଥଳରେ ପହଞ୍ଚି ସାରିଥିଲା । S.H.O. ମହମ୍ମଦ ସୋଏବ PW-11 ମନ୍ନୁଙ୍କ ବୟାନକୁ ଏକ କାଗଜରେ ଲେଖି ରଖିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ମନ୍ନୁଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର ନିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଗ୍ରାମ ଚୌକିଦାରଙ୍କ ଜରିଆରେ ତାହାକୁ ଥାନାକୁ ପଠାଯାଇ ଘଟଣାର ପ୍ରଥମ ସୂଚନା ବିବରଣୀ ଭାବେ ପଞ୍ଜିକୃତ କରାଯାଇଥିଲା । FIR ଅନୁଯାୟୀ, ସେହି ଦିନ ଘଟିଥିବା ବିବାଦ ଏବଂ ଆକ୍ରମଣର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ଥିଲା ଜମିବାଡ଼ି ଏବଂ

ଅଭିଯୁକ୍ତ ସଂଖ୍ୟା 8 କାପ୍ରା ମାଝାଇନ୍ ହିଁ ମୃତକଙ୍କୁ ଆକ୍ରମଣ କରିବା ପାଇଁ ସମସ୍ତ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଏକାଠି କରିଥିଲେ ।

ଏଠାରେ ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ ଯେ, ଯଦିଓ FIRରେ ସମସ୍ତ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ନାମ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି, ମୃତକଙ୍କ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ ଚୁନ୍ନୁ, ଲଲ୍ଲୁ ଏବଂ ଚୋରେ (A-1, A-2 ଏବଂ A-9)ଙ୍କୁ ଦାୟୀ କରାଯାଇଛି । ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅଭିଯୁକ୍ତ ମୃତକଙ୍କୁ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କାହାକୁ ଆକ୍ରମଣ କରିଥିବାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇନାହିଁ । ଚୁନ୍ନୁ, ଲଲ୍ଲୁ ଏବଂ ଚୋରେଙ୍କ ସହ ଜଡ଼ିତ ଏକମାତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି ସୁଫଳ ହାଁସଦାଙ୍କୁ ଟାଙ୍ଗିଆର ଅପର ପାର୍ଶ୍ୱ ବ୍ୟବହାର କରି ଆଘାତ କରିବା ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ନାମରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅପରାଧିକ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଯେପରିକି ତୀର ଏବଂ ଲାଠି, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଅଭିଯୁକ୍ତମାନେ ସଶସ୍ତ୍ର ହୋଇଥିବା ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଛି । ଏହାକୁ ବିଶେଷ ଭାବରେ ଧ୍ୟାନ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ କାରଣ, ଯେପରି ଏହା ପରେ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ଦେଖାଯିବ, ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ ତଦନ୍ତ ସମୟରେ ଏବଂ ପୁନର୍ବାର ବିଚାର ସମୟରେ ନିଜ ମାମଲାକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ବଦଳାଇବାକୁ ବା ସେଥିରେ ସୁଧାର ଆଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛି ।

ବିଚାର ସମୟରେ, ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ ମୋଟ 13 ଜଣ ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ଜେରା କରିଥିଲେ । ପ୍ରମୁଖ ସାକ୍ଷୀ ହେଉଛନ୍ତି ମନ୍ନୁ PW-9, ଯିଏ କି ଏହି ଘଟଣାର ଏକମାତ୍ର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ ହିଁ ଘଟଣାର ପ୍ରଥମ ସୂଚନା ବିବରଣୀ ମଧ୍ୟ ରେକର୍ଡ କରାଯାଇଥିଲା । ଦ୍ୱିତୀୟ ଗୋଷ୍ଠୀର ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ PWs 1, 2, 3 ଏବଂ 5 ଅଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ କି ସେହି ଗ୍ରାମବାସୀ ଯେଉଁମାନେ ଘଟଣାସ୍ଥଳରୁ ପ୍ରାୟ ଏକ ମାଇଲ୍ ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ ଲଖନ ଓରଫ୍ ଲକ୍ଷୀଙ୍କର ଅନ୍ୟ ଏକ ଜମି ଚାଷ କରୁଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ମନ୍ନୁ PW-9 ନିଜ ଜୀବନ ବଞ୍ଚାଇ ସେଠାରୁ ଖସି ପଳାଇଥିଲେ ଏବଂ ଲଖନଙ୍କ ବିଲ ପାଖ ଦେଇ ଯାଉଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ସେ ଏହି ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଭେଟିଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ସାକ୍ଷୀମାନେ ମଧ୍ୟ ଅନେକ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ମାରାତ୍ମକ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ସହ ଘଟଣାସ୍ଥଳ ଆଡୁ ଆସୁଥିବାର ଦେଖିଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନେ ଚିତ୍କାର କରି କହୁଥିଲେ ଯେ ସେମାନେ ଜଣକୁ ମାରି ସାରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଭାଇକୁ ମଧ୍ୟ ମାରିଦେବେ । ତୃତୀୟ ଗୋଷ୍ଠୀର ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ PWs 6,7 ଏବଂ 8 ଅଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ ଘଟଣା ଘଟିଥିବା ସୂଚନା ପାଇବା ପରେ ଘଟଣାସ୍ଥଳରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଏବଂ ସୁଫଲ୍ ହାଁସଦାଙ୍କୁ ଘଟଣାସ୍ଥଳରେ ମୃତ ଅବସ୍ଥାରେ

ପଡ଼ିଥିବାର ଦେଖିଥିଲେ । ଚତୁର୍ଥ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ସାକ୍ଷୀମାନେ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ କିମ୍ବା ସମର୍ଥନକାରୀ ସାକ୍ଷୀ ଯେପରିକି ଡାକ୍ତର, ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଅଧିକାରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ନେଇ ଗଠିତ ।

ଡାକ୍ତର ଡି. ବି. ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ (PW- 4) ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 22. 06. 1987 ତାରିଖ ପୂର୍ବାହ୍ନ 11: 45 ମିନିଟ୍ ସମୟରେ ସୁଫଳ ହାଁସଦାଙ୍କ ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ ପରୀକ୍ଷଣ କରାଯାଇଥିଲା । ସେ ସୁଫଲ୍ ଙ୍କ ଶରୀରରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଘାତଗୁଡ଼ିକ ଚିହ୍ନଟ କରିଥିଲେ:-

(i) ବାମ ପାର୍ଶ୍ୱ କାନ ପାଖ ହାଡ଼ ଏବଂ ମୁଣ୍ଡର ପଛ ପାଖ ହାଡ଼ ଭାଙ୍ଗିଯିବା;

(ii) ଛାତିର ବାମ ପାର୍ଶ୍ୱର ତୃତୀୟ, ଚତୁର୍ଥ, ପଞ୍ଚମ ଏବଂ ଷଷ୍ଠ ପଞ୍ଜରା ଭାଙ୍ଗିଯାଇଥିବାର ଦେଖାଯାଇଥିଲା ।

ଡାକ୍ତର ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ ମୁଣ୍ଡର ଖପୁରୀ ଭିତରେ ରକ୍ତ ଜମାଟ ବାନ୍ଧିଥିବା ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥିଲେ । ବାମ ପାଖ ଫୁସଫୁସଟି କ୍ଷତବିକ୍ଷତ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଛାତି ଭିତରେ 6 ଆଉନସ୍ ରକ୍ତ ଥିଲା । ଡାକ୍ତର ଷଡ଼ଙ୍ଗୀଙ୍କ ମତରେ, ଆଘାତ ସଂଖ୍ୟା 1 ଯୋଗୁଁ ହିଁ ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଥିଲା । ପ୍ରତି-ଜେରା ସମୟରେ ଡାକ୍ତର ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ ବୟାନ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ମୁଣ୍ଡରେ ହୋଇଥିବା ଆଘାତ ସଂଖ୍ୟା ଦୁଇଟି ଥିଲା । ଏହି ଆଘାତଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଆଘାତ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥାଇ ନପାରେ ।

ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ମନ୍ନୁ PW- 9 ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯାହା ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ସେ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ମଧ୍ୟ, ଆମେ ଏହା ନକହି ରହିପାରୁନାହୁଁ ଯେ ତାଙ୍କର ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରଥମ ସୂଚନା ରିପୋର୍ଟରେ ଥିବା ଘଟଣାର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ସଂସ୍କରଣ ତୁଳନାରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଭିନ୍ନ ଅଟେ । ମନ୍ନୁ ଏହି ଘଟଣା ସମ୍ପର୍କରେ ନିଜ ବୟାନକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଉନ୍ନତି କରିଛନ୍ତି । ସେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଚୋରେ, ଲାଲୁ ଏବଂ ଚୁନ୍ନୁ ଟାଙ୍ଗିଆରେ ସଶସ୍ତ୍ର ଥିଲେ । ଗୁରୁଆ, ଟୋରୋ ଏବଂ ସୁକୁ ଧନୁ-ତୀର ଏବଂ ଲାଠିରେ ସଶସ୍ତ୍ର ଥିଲେ । ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଲାଠି ଧରିଥିଲେ । ଅଭିଯୁକ୍ତ ସଂଖ୍ୟା 1,2 ଏବଂ 9ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆକ୍ରମଣର ଶିକାର ହେବା ପରେ, ସୁଫଲ୍ ତଳେ ପଡ଼ିଯାଇଥିଲେ, ଯାହା ପରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଗୁରୁଆ ପୀଡ଼ିତଙ୍କ ଶରୀର ଉପରକୁ ଚଢ଼ିଯାଇ ତାଙ୍କ ଶରୀରକୁ ଜୋରରେ ତଳକୁ ଚାପି ଧରିଥିଲେ। ସମ୍ଭବତଃ, ଏହି ସାକ୍ଷୀ ପଞ୍ଜରା ହାଡ଼ ଭାଙ୍ଗିବାର କାରଣ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଗୁରୁଆଙ୍କର ଏହି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗୁଁ ହୋଇଛି ବୋଲି ଦର୍ଶାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛନ୍ତି । ମନ୍ନୁ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ମହିଳାମାନେ ମଧ୍ୟ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଲାଠି ଏବଂ ଗୋଡ଼ରେ ମାଡ଼ ମାରିଥିଲେ ।

ପ୍ରତି-ଜେରା ସମୟରେ ମନ୍ନୁ PW9 ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ ଯେ ଯେଉଁ ଜମି ଉପରେ ଏହି ଆକ୍ରମଣ ଘଟିଥିଲା, ତାର ଲମ୍ବ ପ୍ରାୟ 300 ଗଜ ଏବଂ ଓସାର ପ୍ରାୟ 100 ଗଜ ଥିଲା । ଏହି ଜମିକୁ ନେଇ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିବାଦ ଚାଲିଥିଲା । ଅଭିଯୋଗକାରୀ ଦାବି କରିଥିଲେ ଯେ ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ତାଙ୍କ ପକ୍ଷ ଜିତିଛି, ଯାହା ସେହି ଜମି ଉପରେ ତାଙ୍କର ଅଧିକାରକୁ କାଏମ ରଖିଛି । ମାମଲାର ଏହି ଦିଗ ଉପରକୁ ଆମେ ସାମାନ୍ୟ ପରେ ପୁଣି ଆଲୋଚନା କରିବୁ । ତାଙ୍କର ଧ୍ୟାନ ବିଶେଷ ଭାବରେ ପ୍ରଥମ ସୂଚନା ରିପୋର୍ଟ ଏବଂ ପୋଲିସ ବୟାନ ପ୍ରତି ଆକର୍ଷିତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ ଯେ— ଅଭିଯୁକ୍ତ ଗୁରୁଆ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଶରୀର ଉପରକୁ ଚଢ଼ିଯାଇ ଛାତିକୁ ଜୋରରେ ଚାପି ଧରିବା (ଫଳସ୍ୱରୂପ ଚାରୋଟି ପଞ୍ଜରା ହାଡ଼ ଭାଙ୍ଗିଗଲା)ଯଦିଓ ସେ ବିଷୟରେ ଆଗରୁ କହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ଏହି ସତ୍ୟଟି FIR କିମ୍ବା ତାଙ୍କର ପୋଲିସ ବୟାନରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇ ନାହି। ଅଭିଯୁକ୍ତ ମହିଳାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲାଠି ମାଡ଼ ମରାଯିବା ମାମଲା କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ଏହିପରି ।**ଅପରାଧିକ** କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଧାରା 145 ଅଧୀନରେ ଚାଲିଥିବା ମାମଲାରେ ଉପ-ଖଣ୍ଡ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 29. 03.1988 ତାରିଖରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଆଦେଶର ଏକ ପ୍ରମାଣିତ ନକଲ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏହାକୁ ପ୍ରଦର୍ଶ-7 ଭାବେ ଚିହ୍ନିତ କରାଯାଇଛି । ବର୍ତ୍ତମାନର ଏହି ଘଟଣାଟି ତାରିଖ 21. 06. 1987 ର ଅଟେ। ଏଥିରୁ ଜଣାପଡୁଛି ଯେ Cr.P.C.ର ଧାରା 145 ଅଧୀନରେ ଚାଲିଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଏକପକ୍ଷୀୟ ଭାବେ ନିଆଯାଇଥିଲା । ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମନ୍ନୁ PW-9ଙ୍କୁ ଜେରା ସମୟରେ ଏହି ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଇଛି ଯେ, ଯେତେବେଳେ ଏହି ଘଟଣା ଘଟିଥିଲା ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଗିରଫ କରାଯାଇ ସେମାନେ ଜେଲ୍‌ରେ ଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ଅଭିଯୋଗକାରୀ ପକ୍ଷ ତରବରିଆ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି କରାଇ ନେଇଥିଲେ, ଯାହା ଫଳରେ ସେମାନଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଏକ ଏକପକ୍ଷୀୟ ଆଦେଶ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା ଏବଂ ସେହି ଆଦେଶ ବଳରେ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଆଦେଶ ପାରିତ ହେବା ତାରିଖରେ ସେମାନଙ୍କୁ ବିବାଦୀୟ ସମ୍ପତ୍ତିର ଦଖଲକାରୀ ଭାବେ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲା । ଏଠାରେ ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହେବ ଯେ, ପ୍ରାଥମିକ ଆଦେଶ କେଉଁ ତାରିଖରେ ପାରିତ ହୋଇଥିଲା, ତାହା ଦର୍ଶାଇବା ପାଇଁ ରେକର୍ଡରେ କୌଣସି ତଥ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ ନାହିଁ । ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ପଚରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ସେ ବିବାଦୀୟ ଜମି ଉପରେ ନିଜର ଦଖଲ କିମ୍ବା ମାଲିକାନା ସତ୍ତ୍ୱର ଅଧିକାର ପ୍ରମାଣିତ କରିବା ପାଇଁ ତଦନ୍ତ ସମୟରେ କୌଣସି ରାଜସ୍ୱ ରେକର୍ଡ କିମ୍ବା ଜମିର ଖଜଣା ପୈଠ ରସିଦ୍ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ କିମ୍ବା ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ଦାଖଲ କରିବା ସ୍ଥିତିରେ ଅଛନ୍ତି କି ? ସାକ୍ଷୀ ଏହାର ନକାରାତ୍ମକ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ ।

ସାକ୍ଷ୍ୟ ଆଇନ କୌଣସି ଏକ ତଥ୍ୟକୁ ପ୍ରମାଣିତ କରିବା ପାଇଁ କେତେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟକ ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ତେବେ, ମାତ୍ର ଜଣେ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ବୟାନର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବା ସମୟରେ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ସେହି ମୌଖିକ ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ତିନୋଟି ଶ୍ରେଣୀରେ ବର୍ଗୀକୃତ କରିପାରିବେ, ଯଥା— (i) ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ, (ii) ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଅବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ, ଏବଂ (iii) ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ କିମ୍ବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । ପ୍ରଥମ ଦୁଇଟି ବର୍ଗରେ, ଜଣେ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ବୟାନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାରେ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ନଥାଇପାରେ । କିନ୍ତୁ ତୃତୀୟ ବର୍ଗର ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ ହିଁ ଅସୁବିଧା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ । ସେଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଜଣେ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ବୟାନ ଆଧାରରେ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ପୂର୍ବରୁ, ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସତର୍କ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ସତ୍ୟତା ପରଖିବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କିମ୍ବା ପାରିପାର୍ଶ୍ୱିକ ସାକ୍ଷ୍ୟର ସମର୍ଥନ ଖୋଜିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ- ଭାଦିଭେଲୁ ଥେଭାନ୍ ଇତ୍ୟାଦି ବନାମ ମାଦ୍ରାସ ରାଜ୍ୟ, AIR (1957) SC 614} ।

ବର୍ତ୍ତମାନର ବିଚାରାଧୀନ ମାମଲାରେ, ଆମେ ମନ୍ନୁ PW- 9ଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଉପରେ ନା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ବିଶ୍ୱାସ କରିପାରିବା, ନା ତାଙ୍କ ବୟାନକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ବା ବାତିଲ୍ କରିପାରିବା, କାରଣ ଏହାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ କିମ୍ବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ବିଲ ଚାଷ କରିବା ସମୟରେ ମନ୍ନୁ ନିଜ ଭାଇଙ୍କ ସହିତ ସେଠାରେ ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବେ ଉପସ୍ଥିତ ଥାଇପାରନ୍ତି । ତେବେ, ଘଟଣାର ପ୍ରଥମ ସୂଚନା ରିପୋର୍ଟ ଦାଖଲ ହେବା ସମୟର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ବିବରଣୀ ତୁଳନାରେ ବିଚାର ସମୟରେ ସେ ଦେଇଥିବା ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ବଢାଇ କୁହାଯାଇଛି ବୋଲି ଆମେ ଦେଖିବାକୁ ପାଉଛୁ । ଯଦିଓ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବିଚାର ସମୟରେ ମନ୍ନୁ ଅଭିଯୋଗ କରିଛନ୍ତି ଯେ ସମସ୍ତ 10 ଜଣ ଅଭିଯୁକ୍ତ ନିଜ ନିଜ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ରରେ ତାଙ୍କ ଭାଇ ସୁଫଲ୍ ହାଁସଦାଙ୍କ ଶରୀର ଉପରକୁ ଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ସେହି କଥାଟି ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ସତ୍ୟ ନୁହେଁ ।ଯଦି 10ଜଣ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି କେବଳ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ପ୍ରହାର କରିଥାନ୍ତେ, ତେବେ ମୃତକଙ୍କ ଶରୀରରେ ସର୍ବନିମ୍ନ 10ଟି ଆଘାତର ହୋଇଥାନ୍ତା । ମନ୍ନୁଙ୍କର ଏହା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମାମଲା ଯେ, ଛାତିର ଆଘାତ (ପଞ୍ଜରା ହାଡ଼ ଭାଙ୍ଗିବା) କ୍ଷେତ୍ରରେ, ମୃତକ ତଳେ ପଡ଼ିଯିବା ପରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଗୁରୁଆ ତାଙ୍କ ଶରୀର ଉପରକୁ ଚଢ଼ିଯାଇ ତାଙ୍କୁ ଜୋରରେ ତଳକୁ ଚାପି ଧରିବା ଯୋଗୁଁ ହିଁ ଏହା ଘଟିଥିଲା । ଯେହେତୁ ପଞ୍ଜରା ହାଡ଼ ଭାଙ୍ଗିବା ସହିତ ଶରୀର ବାହାରେ କୌଣସି ସ୍ପଷ୍ଟ ଆଘାତର ଚିହ୍ନ ନାହିଁ, ତେଣୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ଭାବନା ଅଛି ଯେ ଏଭଳି ଆଘାତ କୌଣସି ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଦ୍ୱାରା ହୋଇନାହିଁ । ଏହି ଆଘାତଗୁଡ଼ିକ ଅଭିଯୋଗ ମୁତାବକ ଜୋରରେ ଚାପି ଧରିବା ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା କୌଣସି ଧସ୍ତାଧସ୍ତି

ସମୟରେ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଜୋରରେ ପଛକୁ ଠେଲିଦେବା କାରଣରୁ ମଧ୍ୟ ହୋଇଥାଇପାରେ । ମୃତକଙ୍କ ଶରୀରରେ ମାତ୍ର ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ଆଘାତ ଲାଗିଛି, ଯାହାକି ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ତିନିଜଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହୋଇନଥିଲା । ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଉପରେ ହୋଇଥିବା ଆକ୍ରମଣ ସମ୍ପର୍କରେ, ମନ୍ନୁ PW- 9 ନିଜ ସାକ୍ଷ୍ୟରେ ଏତେ ମାତ୍ରାରେ ମିଥ୍ୟା କଥା ଏକାଠି କରିଛନ୍ତି ଯେ, ସେହି ମିଥ୍ୟା ଓ ଅତ୍ୟୁକ୍ତିର ମୂଲ୍ୟହୀନ ତଥ୍ୟ ଭିତରୁ ସତ୍ୟର ସାମାନ୍ୟ ଆଭାସ ଖୋଜି ବାହାର କରିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ କଷ୍ଟକର, ପ୍ରାୟ ଅସମ୍ଭବ ହୋଇଯାଏ ।

ଏହି ଘଟଣାର ଆଉ ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିଗ ରହିଛି ଏବଂ ଆମେ ଏହା ନକହି ରହିପାରୁନାହୁଁ ଯେ ଏହି ମାମଲାର ତଦନ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅତ୍ୟନ୍ତ ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି । ତଦନ୍ତକାରୀ ଅଧିକାରୀ ଘଟଣାସ୍ଥଳର କୌଣସି ନକ୍ସା କିମ୍ବା ସ୍ଥିତି ଚିତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିନାହାଁନ୍ତି । ରକ୍ତଭିଜା ମାଟିର ନମୁନାଗୁଡ଼ିକୁ କୌଣସି ରାସାୟନିକ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ପଠାଯାଇ ନାହିଁ । ଅପରାଧରେ ବ୍ୟବହୃତ କୌଣସି ବି ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଜବତ କିମ୍ବା ଉଦ୍ଧାର କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରୟାସ କରାଯାଇଥିବା ପରି ମନେହେଉ ନାହିଁ। ସେହି ଅଞ୍ଚଳର କୌଣସି ବି ସ୍ଥାନୀୟ ସାକ୍ଷୀ, ଯେଉଁମାନେ କି ଘଟଣା ସମୟରେ ଆଖପାଖରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥାଇପାରନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ପଚରାଉଚରା କରାଯାଇ ନାହିଁ । ସେତେବେଳେ ଚାଷ ସମୟ ଥିଲା ଏବଂ କ୍ଷେତ ହଳ କରିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥିବା କୃଷକ କିମ୍ବା ଶ୍ରମିକମାନେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥିତ ରହିଥିବେ ।ପଡ଼ୋଶୀ ଜମି ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସାକ୍ଷୀମାନେ ବିବାଦୀୟ ଜମି ଉପରେ କାହାର ଦଖଲ ଥିଲା ଏବଂ ସେହି ଦଖଲର ପ୍ରକୃତି କ'ଣ ଥିଲା, ସେ ବିଷୟରେ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦେଇପାରିଥାନ୍ତେ; ଯେପରିକି ଏହି ଜମିରେ ପୂର୍ବରୁ ଚାଷ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉଥିଲା କି ନାହିଁ ଏବଂ ଯଦି ହେଉଥିଲା, ତେବେ ତାହା କାହା ଦ୍ୱାରା କରାଯାଉଥିଲା— ଅଭିଯୋଗକାରୀ ପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ନା ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା । ଗାଁର ପଟୱାରୀ ଏବଂ ଚୌକିଦାର ଏହି ମାମଲାରେ ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସାକ୍ଷୀ ହୋଇଥାନ୍ତେ । ସେମାନଙ୍କୁ ପଚରାଉଚରା କରିବା ଏବଂ ରାଜସ୍ୱ ଦଲିଲ୍‌ରୁ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଜଣାପଡ଼ିଥାନ୍ତା ଯେ ଘଟଣା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରକୃତରେ ସେହି ଜମି କାହା ଦଖଲରେ ଥିଲା । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ କେବଳ ସନ୍ଦେହ ଏବଂ ଅନୁମାନ ଭିତରେ ରହିଯାଇଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରକୃତରେ ଅଭିଯୋଗକାରୀ ପକ୍ଷ ସେହି ଜମି ଦଖଲରେ ଥିଲେ ଯାହାକୁ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନେ ବେଆଇନ ଭାବେ ଅବରୋଧ କରିଥିଲେ, ନା ଅଭିଯୁକ୍ତମାନେ ସେହି ଜମି ଦଖଲରେ ଥିଲେ ଯେଉଁଠାକୁ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କ ଭାଇ ମନ୍ନୁ PW- 9 ବେଆଇନ ଭାବେ ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନେ ସେହି ବେଆଇନ ଅନୁପ୍ରବେଶକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ବା ପ୍ରତିହତ କରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ ।

ତେଣୁ, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଘଟଣାର ମୂଳ କାରଣ କିମ୍ବା ଉତ୍ପତ୍ତି ଜଣାପଡ଼ିନାହିଁ । ଘଟଣା ଘଟିବା ତାରିଖର ଠିକ୍ ପୂର୍ବରୁ ବିବାଦୀୟ ଜମି ଉପରେ କାହାର ଦଖଲ ଥିଲା, ସେହି ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶ୍ନର ସମାଧାନ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ସେ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନିଷ୍କର୍ଷରେ ପହଞ୍ଚିହେବ ନାହିଁ । ଏକମାତ୍ର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଘଟଣାର ବିବରଣୀ ଅତ୍ୟଧିକ ଅତିରଞ୍ଜିତ ଏବଂ ତାହା ଚିକିତ୍ସାଗତ ପ୍ରମାଣ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ପ୍ରମାଣିତ ହେଉନାହିଁ, କାରଣ ସେ ମୃତକଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଶତ୍ରୁତା ମନୋଭାବ ରଖିଥିବା ଏକ ସ୍ୱାର୍ଥ ରଖିଥିବା ସାକ୍ଷୀ । ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଘଟଣାର ବିବରଣୀ, ପ୍ରଥମ ସୂଚନା ରିପୋର୍ଟରେ ଥିବା ପୂର୍ବ ବିବରଣୀଠାରୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଭିନ୍ନ ଅଟେ । ତେଣୁ, ସମସ୍ତ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଆମେ ମନ୍ନୁ PW-9 ଙ୍କ ଏକମାତ୍ର ସାକ୍ଷ୍ୟ ଉପରେ ଭରସା କରିପାରିବୁ ନାହିଁ ।"

ସଂଯୋଗବଶତଃ, ଏହା ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ ଯେ, ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ସି.ଆର୍.ପି.ସି.ର ଧାରା 313 ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କ ବୟାନ ଯେଉଁ ଶୈଳୀରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିଛନ୍ତି, ତାହା ଆଦୌ ସନ୍ତୋଷଜନକ ନୁହେଁ । ଅନେକ ଜଟିଳ ତଥ୍ୟରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ସମଗ୍ର ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷର ମାମଲାକୁ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ କରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ମାତ୍ର 5ଟି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚରାଯାଇଛି । ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରମାଣରେ ନିଜ ବିରୋଧରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିବା ଯେକୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ତାଙ୍କୁ ଜେରା କରିବା ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପାଇଁ ଆଇନଗତ ଭାବେ ବାଧତାମୂଳକ ଅଟେ । ଯଦି ଏଭଳି ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନଥାଏ, ତେବେ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷର ସାକ୍ଷ୍ୟରେ ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା ଅପରାଧ-ପ୍ରମାଣକାରୀ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ମାମଲାର ଏହି ସମସ୍ତ ଦିଗ, ବିଶେଷ କରି ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷର ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରମାଣ ଏବଂ ତଦନ୍ତରେ ଥିବା ତ୍ରୁଟିବିଚ୍ୟୁତିଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଧ୍ୟାନ ଦେଇନାହାନ୍ତି । ଆମ ମନରେ ଏହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ, ଉପଲବ୍ଧ ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରମାଣର ସ୍ଥିତିକୁ ଦେଖିଲେ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଆରୋପିତ ଅପରାଧରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇପାରି ନଥାନ୍ତା ।

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ।ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟକୁ ମଧ୍ୟ ବାତିଲ କରାଯାଇଛି ।ଅଭିଯୁକ୍ତ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ସେମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ହୋଇଥିବା ଅଭିଯୋଗରୁ ଦୋଷମୁକ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି ।ଯଦି ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅପରାଧ

ସମ୍ପର୍କରେ ଅଟକ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ ନଥାଏ, ତେବେ ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କୁ ତୁରନ୍ତ ଖଲାସ କରାଯିବ ।

ଆମେ ନ୍ୟାୟାଳୟର ମିତ୍ର ଭାବରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିବା ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀମତୀ ରେବଥି ରାଘବନ୍‌ଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାରେ ଅଧିବକ୍ତା ସୁଶ୍ରୀ ଶ୍ୱେତା ଗର୍ଗ ଶୁଣାଣି ସମୟରେ ପ୍ରଦାନ କରିଥିବା ବହୁମୂଲ୍ୟ ସହାୟତାର ପ୍ରଶଂସାକୁ ରେକର୍ଡଭୁକ୍ତ କରୁଛୁ ।

କେ. କେ. ଟି. ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ।

<u>ଅସ୍ୱୀକରଣ</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :
ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ
ଅନୁବାଦକ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।